

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 23/2004 rd

Regeringens proposition om statsbudgeten för 2005

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 september 2004 regeringens proposition om statsbudgeten för 2005 (RP 151/2004 rd) till finansutskottet för beredning.

Enligt 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning kan ett utskott inom 30 dagar från det budgetpropositionen remitterades till finansutskottet på eget initiativ lämna utlåtande om propositionen till finansutskottet till den del det gäller utskottets behörighetsområde.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- kanslichef Erkki Virtanen, ekonomidirektör Eero Murto, programdirektör Raimo Luoma och regeringsråd Sakari Arkio, handels- och industriministeriet
- direktör Kaj Suomela, Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
- ekonomidirektör Aarno Järvinen, Finnvera Abp.

Dessutom har utskottet fått skriftliga utlåtanden från

- Statens råd för vetenskap och teknologi
- Företagarna i Finland rf
- Egentliga Finlands arbetskrafts- och näringscentral.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Av budgetpropositionen framgår att den offentliga finansieringen av forskning och utveckling ökar 2005 i enlighet med den utvecklingstrend som överenskomms i samband med regeringsprogrammet. I syfte att reformera och stärka näringslivet i Finland anslås medel särskilt för att skapa ny kunskap och nytt kunnande samt för att öppna för innovativa affärstillfällen. Under 2005 börjar man nyttiggöra en näringspolitisk utvärdering avseende tillväxtföretag.

Handels- och industriministeriet ska enligt statsrådets målformulering bl.a. främja den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen, göra produktionsstrukturen mångsidigare, stödja en stabil regional utveckling och trygga Finlands ekonomiska konkurrenskraft. Ett led i att uppnå allt detta är politikprogrammet för företagsamhet, som avser skapa en omvärld som främjar företagens tillväxt och internationalisering samt företagsetableringar och generationsväxlingar i företagen. Ekonomiutskottet menar att de uppställda målen är förträffliga med sin dubier visavi budgetpropositionens kapacitet att fullt ut

möta dessa för vår framtid vitala utmaningar. Utskottet vill särskilt peka på två delområden, dvs. teknologi- och innovationspolitiken (32.20) och företagspolitiken (32.30) som i många hänseenden är sammankopplade med varandra och som enligt utskottets mening spelar en avgörande roll för måluppfyllelsen.

Teknologi- och innovationspolitik

Av propositionen framgår det att teknologifinansieringen kommer att ökas i enlighet med regeringsprogrammet och i allt högre grad fokuseras på kunskaps- och kompetensgenererande riskrelaterade objekt som öppnar för innovativa arbetstillfällen och som är nödvändiga för att näringsverksamheten i Finland ska kunna omstruktureras och stärkas.

Utskottet påpekar att teknologi- och innovationspolitiken spelar en avgörande roll för vår konkurrenskraft och den ekonomiska utvecklingen. Teknologifinansieringen i budgetpropositionen för 2005 är inne på rätt väg men i ytterst modesta proportioner. Det saknas nya tydliga prioriteringar som med hänsyn till läget i landet är nödvändiga för att vi bl.a. bättre ska kunna marknadsföra och produktifiera innovationer och utveckla servicesektorn. Enligt utredning till utskottet kommer en lång rad strategiska rekommendationer med anknytning till bl.a. teknologi- och innovationspolitiken att läggas fram i slutrapporten från utredningen "Finland i världsekonomin" som statsrådets kansli håller på att ta fram. Arbetsgruppen kom med förslag i denna riktning redan i sin mellanrapport den 22 juni 2004. Utskottet ser detta som ytterst angeläget och förutsätter att det ges tillfälle att yttra sig om förslagen så fort de föreligger.

Utskottet vill också lyfta fram frågan om företagens möjligheter att nyttiggöra tillgänglig teknologifinansiering. Med hänvisning till ett expertyttrande anser utskottet det uppenbart att små och medelstora företag behöver mer hjälp av arbetskrafts- och näringscentralerna än vad som nu står till buds för att klara formaliteterna kring bl.a. finansieringen från Teknologiska utvecklingscentralen och för att utveckla sina innovationer fram till den punkt att finansie-

ringsvillkoren uppfylls. Anslagen för aktivering av företagen är klart och tydligt inadekvata, ett missförhållande som måste åtgärdas.

Företagspolitik

I budgetpropositionen sägs att tillväxten i ekonomi och sysselsättning är tydligt bunden vid en konkurrenskraftig företagsverksamhet och den tillväxt i produktion och produktivitet som följer av den. Särskilda åtgärder ska inriktas på företag som har vilja och förutsättningar att tillämpa ny teknologi, växa och utvecklas samt erbjuda nya arbetsplatser.

Politikprogrammet för företagsamhet har en nyckelposition i utvecklingen av företagspolitiken. Programmet upptar en lång rad såväl stora som små projekt av vilka många redan slutförts. Trots att det tar tid innan de faktiska effekterna av reformen kan verifieras, anser utskottet att det vore på sin plats med en preliminär analys av resultaten. Utskottet är särskilt intresserat att få höra hur villkoren utvecklats och förbättrats för de tillväxtföretag som budgetpropositionen och färskare utredningar fokuserar på.

Det räcker inte med teknologieriktad finansiering utan adekvata resurser måste också anslås för investerings- och utvecklingsprojekt för att företagsamheten ska kunna expandera. Innovationerna uteblir om det inte finns förutsättningar för företagsamhet. Från experthåll har det påpekats att vi nästa år befinner oss i en situation där utvecklingsambitionerna har höjts men anslagen stampar på stället, med andra ord ett ohållbart läge.

De finländska företagen måste internationalisera sig för att växa och stå sig i konkurrensen under en längre tid. För det krävs riskfinansiering, något som vår kapitalmarknad är relativt illa rustad för. Den finländska industrin får följaktligen mestadels hålla tillgodo med vad Finnvera Abp har att erbjuda. Detta ställer speciella krav bl.a. när det gäller procedurerna kring beviljande av lån och borgensförbindelser. Förfarandet bör vara snabbt och effektivt för att det ska gå att hänga med i det höga tempot på de internationella marknaderna och flexibelt se över fullmakterna så att de motsvarar efterfrågan. Ut-

skottet hänvisar till ett expertyttrande och välkomnar de förslag med anknytning till det ovan sagda som arbetsgruppen Finnvera 2004 lagt fram. Utskottet känner emellertid ett visst bekymmer för tidsplanen med huvudvikten lagd på 2007. Därför gäller det, menar utskottet, att aktivt fortsätta arbetet på att ta fram nya metoder för att effektivisera verksamheten.

Utlåtande

Ekonomiutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sagts ovan.

Helsingfors den 14 oktober 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Jari Leppä /cent
medl. Arto Bryggare /sd
Sari Essayah /kd
Klaus Hellberg /sd
Esko Kiviranta /cent
Martti Korhonen /vänst
Miapetra Kumpula /sd

Seppo Lahtela /cent
Klaus Pentti /cent
Antti Rantakangas /cent
Martin Saarikangas /saml
Sari Sarkomaa /saml
Oras Tynkkynen /gröna
ers. Roger Jansson /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.